universität innsbruck
Universitäts- und Landesbibliothek Tirol

Universitäts- und Landesbibliothek Tirol

Sūria wa-Falastin wa-garbi 'Arabistān ābidāt-i-atīgasy

Cemal Paşa

Berlin, 1918

Tafel 4. Wâdi Mûsā. Die Grabfassade El Chazne in Petra

urn:nbn:at:at-ubi:2-8659

لوحه ٤ — (پەترا) یعنی (وادیٔ موسی). الخزنه تسمیه اولنان مدفن جبهه‌سی.

یکرمی مترو ارتفاعنده بولنان جبهه کاملاً قیا داخلنده اویوله‌رق وجوده کتیرلمشدر. نبطیلرك صوك حکمدارلرندن بریسنك اثریدر. چونکه (پەترا) نك چوقدن بری یونان اشکال معماریه‌سنی قبول ایتمش اولدیغی بر زمانده، یعنی میلاددن تقریباً ۱۰۰ سنه اولکی دورده، نبطیلر عندنده مرعی اولان اسلوبه نظراً انشا ایدلمشدر. بنانك قسم تحتانیسنده قوره‌نت نظامنده اولق اوزره التی عدد ستون واردر. فریز ایسه آصمه دالری و وازو اشکالی ایله مزین اولدیغی کبی فرونتون داخلنده‌ده کذلك آصمه دالری آراسنده بر غورغون باشی بولنمقده ایدی. کوشه‌لرده مدفنك محافظلری مقامنده آرسلان هیکلری کوریلوردی. اوست قاتنه کلنجه بوراده‌ده باروق طرزنده وپك ظریف بر طرز معماریده اولق اوزره منکسر بر فرونتون ایله برده اورتەده مدور الشکل نازك وکوچوك بر معبد کورولمکده‌در. اوست قاتك بتون ستون آره‌لقلرنده قادین اشکالی بقایاسی واردر. اورتەده بولنان تصویر، معبوده (ایزیس)ك شکلیدر. بونك صاغ وصولنده‌کیلرده سلاحلری اولان بالطه ایله رقص ایتمکده بولنان (آمازون) اشکالیدر. کذلك یوقاریده‌کی فریز ظریف آصمه دالی زینتلریی حاوی اولدیغی کبی فرونتون اقسامی اوزرنده‌ده قارتاللر بولنمقده‌در. قوره‌نت طرزنده باشلقلرله متوج بولنان یووارلاق معبدك چاتیسی‌ده بنانك جهت تخصیصنه اشارت اولق اوزره بر طاش قاوانوزی حاملدر. بو بنا داخلاً اوچ بیوك مدفن اوطه‌سنی حاویدر.

(پەترا) ده بو وجهله قیا داخلنده اویولمش جمعا ۷۰۰ قدر مدفن جبهه‌سی کشف اولنمشدر. بتون بومدفنلر ا. (برونتو) ایله (آ. فون دوماچه‌وسکی) نك استرازبورغ شهرنده و ۱۹۰٤ سنه‌سنده اوچ جلد اوله‌رق انتشار ایتمش اولان Die Provincia Arabia نامنده‌کی آلمانجه اثر مکملنده تعریف و توصیف قیلنمشدر. (پەترا) ی ۱۸۱۲ سنه‌سنده آلمان سیاحلرندن (بورقهارت) کشف اولنمشدر که بوذات همان بو کشفی متعاقب عربان طرفندن قتل ایدلدی.

(پەترا) حقنده ایلك طوغری معلومات تاریخیه قبل المیلاد ۳۱۲ سنه‌سندن باشلار. بو تاریخده ایسه سوریه حکمداری (آنتیغونوس) شهری فتح ایتمکه بیهوده اوغراشمش ایدی. بلدهٔ مذکوره، بحراحمردن غزه و شامه کیدن بیوك کروان یولی اوزرنده کائن اولمسی و بیوك بر صناعت طبیعیه‌یه مالك بولنمسی حسبیله وقتیله انبار حکمنده پك مرغوب بر شهر ایدیکه حکمدارلر بو سایه‌ده بیوك ثروتلر قازانمشلردی.

قبل المیلاد ایکنجی عصرده بو حکمدارلر شریعه نهریك شرقنده‌کی قطعه‌دن شامه وارنجیه قدر توسیع سطوت و حکومت ایلمشلر ایدی. شهر آنجق بعدالمیلاد ۱۰٦ سنه‌سنده روما ایمپراطوری (تراژان) طرفندن ضبط ایدلش و بو ایمپراطور اوزمان سوریه‌دن بحراحمره قدر بیوك بر جاده انشا ایتدیرمشدر. بو بلده رومالیلر زمانلرنده دخی پك زیاده معمور ایدی. فقط ایرانیلرك بعد المیلاد اوچنجی عصرده بورانی استیلا ایتمسیله اهمیتی ضایع ایتمش و عربلرك زمانلرنده ایسه نامی آرتق یاد اولنمامشدر. پەترانك ازمنهٔ عتیقه‌ده وضعیت تاریخیه‌سی ایچون باخصوص هرمان تیرش‌ك مونیخ‌ده ۱۹۱۱ ده منتشر «روما دولتنك کنارلرنده» نام اثرینه مراجعت اولنه.

Tafel 4. **Wâdi Mûsā.** Die Grabfassade El Chazne in Petra. Aufnahme von Larsson.

Die ganze, 20 m hohe Fassade ist aus dem Felsen herausgehauen. Sie ist das Werk eines der letzten Nabatäerfürsten, denn sie ist ihrem Stil nach etwa im letzten Jahrhundert v. Chr. Geburt entstanden, als Petra schon längst Formen der griechischen Baukunst angenommen hatte. Der Bau wird unten von sechs korinthischen Säulen getragen. Der Relieffries ist mit Ranken und Gefäßen geschmückt, im Giebel befand sich ein Gorgonenkopf zwischen Ranken. An den Ecken sah man Löwenfiguren als Grabhüter. Den Oberstock bildet eine sehr malerische, barocke Architektur mit gebrochenen Giebeln und einem feinen kleinen Rundtempel in der Mitte. Alle Zwischenräume der Säulen dieses Oberstocks tragen die Reste von Frauenfiguren. Die Gestalt in der Mitte wird auf die Göttin Isis gedeutet, die beiden Figuren rechts und links sind schildbewehrte Amazonen, die mit ihrer Waffe, der Axt, einen Tanz aufführen. Auch der obere Fries zeigt schöne Rankenmuster; auf den Giebeln sitzen Adler, und das Dach des Rundtempels, das von einem korinthischen Kapitell gekrönt wird, trägt eine steinerne Graburne als Symbol der Bestimmung des Gebäudes, das im Innern drei große Grabkammern enthält.

Im ganzen sind in Petra mehr als 700 Felsfassaden von Gräbern gefunden worden. Keines ist schöner und vornehmer als El Chazne. Alle Gräber sind beschrieben in dem vorzüglichen deutschen Werke von E. Brünnow und A. v. Domaszewski: Die Provincia Arabia, Straßburg 1904/9, 3 Bände. Petra ist für die Wissenschaft wiederentdeckt worden im Jahre 1812 durch den deutschen Reisenden J. L. Burckhardt, der bald darauf von Beduinen ermordet wurde.

Die erste sichere geschichtliche Nachricht von Petra stammt aus dem Jahre 312 v. Chr., wo König Antigonos im Kampf gegen Ptolemaios von Ägypten vergeblich versuchte, Petra zu erobern. Der Ort war wegen seiner Lage an den großen Karawanenstraßen vom Roten Meer nach Gaza und nach Damaskus sowie wegen seiner großen Festigkeit ein sehr beliebter Stapelplatz, und die Könige erwarben sich hierdurch große Reichtümer. Im 2. Jahrhundert v. Chr. dehnte sich ihre Macht über das ganze Land östlich des Jordan, bis nach Damaskus aus. Erst im Jahre 106 n. Chr. wurde die Stadt vom römischen Kaiser Trajan unterworfen, der damals eine große Straße von Syrien zum Roten Meer anlegte. Die Stadt hatte auch unter den Römern eine große Blütezeit, sie verlor ihre Bedeutung erst im 3. Jahrhundert n. Chr. durch die Einfälle der Neu-Perser und wird in der arabischen Zeit kaum noch erwähnt.

Über die Stellung Petras in der antiken Welt vgl. besonders Hermann Thiersch, An den Rändern des römischen Reiches, München 1911, S. 29 ff.